

Tabell 1. Bristsjukdomar: Symtom och predisponerande faktorer i samband med brist hos nötkreatur på ett antal makromineraler, spårämnen och vitaminer.

Ämne	Symtom	Predisponerande faktorer
<i>Makromineraler</i>		
Kalcium	Pares, vinglighet, hängig, eventuell dödfödsel, kvarbliven efterbörd, osteoporos, osteomalacia.	Ålder, felaktig katjon/anjon-balans under sintiden.
Magnesium	Beteskramp, irritation, skakningar, fradga, hyperkänslighet, dålig koordination, död, minskat foderintag, minskad produktion	Snabb tillväxt av gräs, temp <14°C, ålder, stress, högt proteininnehåll i fodret.
<i>Spårämnen</i>		
Jod	Sena aborter, dödfödsel/svaga kalvar, kalvar med hårlöshet och/eller struma, försämrad fruktsamhet, kvarbliven efterbörd, ökad infektionskänslighet i mjukdelsvävnad.	Lågt innehåll i fodret, inget tillskott. Hög andel goitrogena substanser i fodret.
Kobolt	Kalvar är känsligare än vuxna djur. Brist hos dräktiga kor kan reducera överlevnaden hos kalven. Anemi, tårflöde, hängig, aptitlöshet, nedsatt kondition/tillväxt, svaghet, grov hårrem, reducerad fruktsamhet, fettdegeneration av levern, nedsatt immunförsvar.	Lågt innehåll i fodret, inget tillskott.
Koppar	Unga djur visar oftare symtom än äldre djur. Anemi, ataxi, förlorad hårpigmentering/hårlöshet speciellt runt ögonen, diarré, hålta och/eller bensvullnad över leder, dålig tillväxt/produktion, reproduktionsproblem, försämrat immunförsvar.	Lågt kopparinnehåll eller mycket molybden, svavel eller järn i foder och/eller vatten.
Selen	Muskeldegeneration, stelhet, plötslig hjärtdöd, dålig tillväxt, diarré, abort, svagfödda kalvar/dödfödsel, minskad fruktsamhet, kvarbliven efterbörd, påverkat immunförsvar (kan öka risken för infektionssjukdomar som mastit och metrit).	Inget tillskott, stress.
Zink	Kliniska symtom ses framför allt hos kalvar. Parakeratos (hud på ben, huvud, nacke), dvärgväxt, minskat foderintag och tillväxt, försvagat immunförsvar, försvagat klövhorn, stelhet/förtjockning/förkortning av ben, reducerad fruktsamhet.	Inget tillskott, mycket koppar i fodret.

Ämne	Symtom	Predisponerande faktorer
<i>Vitaminer</i>		
Vitamin A	Kalvar: blindhet, minskad aptit, dålig tillväxt, försämrat immunförsvar, diarré, dermatos, pneumoni. Vuxna: blindhet, konvulsioner, diarré, anasarka (subkutant ödem), mastit, abort, kvarbliven efterbörd, försämrat immunförsvar.	Stor andel kraftfoder utan tillskott, långvarigt lagrat grovfoder, mycket majsensilage, stress.
Vitamin D	Kalvar: rakitis, dödfödsel/svaga kalvar Vuxna: osteomalaci (hälta, bäckenfraktur), eventuellt kalvningsförflamning. Allmänt: minskad aptit/tillväxt, digestionsstörning, stelhet, svullna leder, ansträngd andning, svaghet, kramp/konvulsioner.	Brist på solljus, inget tillskott, mycket lagrat grovfoder och kraftfoder.
Vitamin E	Kalvar: Muskeldegeneration Vuxna: Reducerad fruktsamhet, kvarbliven efterbörd, försämrat immunförsvar (ökad infektionskänslighet kan leda till mer mastiter).	Lagrat grovfoder, dålig hygienisk kvalitet på grovfodret, inget tillskott, syring av spannmål, mycket fleromättade fettsyror i fodret, ökat behov av antioxidanter.